

Bölüm 4

BAŞ VE BOYUN KANSERLERİ İZLEMİNDE YENİ BİR GÖRÜNTÜLEME SINIFLAMASI: NI-RADS

Muhammed Said BEŞLER¹

GİRİŞ

Baş ve boyun kanserleri; oral kavite, farenks, larenks, paranasal sinüsler, tükrük bezleri gibi yapıları tutan skuamöz hücreli karsinom , adenokarsinom, sarkoma gibi histopatolojik tiplerde olabilen çok geniş yelpazede, dünya genelinde yıllık yaklaşık 550,000 vaka sayısına ulaşan ve 380,000 kişinin ölümüne neden olan ciddi bir sağlık sorunudur (Fitzmaurice & ark., 2017). A.B.D.'nde tüm kanser vakalarının %3'ünü ve Avrupa'da %4'ünü teşkil etmektedir (Siegel, Miller & Jemal, 2017) (Gatta & ark., 2015).

Baş ve boyun kanserleri izleminde görüntülemenin uygun kullanımı konusunda henüz tam bir konsensüs sağlanamamıştır (Roman, Goldenberg & Givi, 2016). NCCN (National Comprehensive Cancer Network) baş ve boyun kanserleri kılavuzu 8-12. haftada kontrastlı bilgisayarlı tomografi (BT), kontrastlı manyetik rezonans görüntüleme (MRG) veya 12.haftada pozitron emisyon tomografisi-bilgisayarlı tomografi (PET-BT) ile değerlendirilmesini önermekle beraber asemptomatik hastaların devam eden izlemi ile ilgili kesin sınırlar çizmemektedir. Sigara kullanıcılarında toraks BT'nin önemi artmaktadır. Klinik gözlemin yeterli olmadığı durumlarda rutin yıllık görüntüleme önerilmektedir (Pfister & ark., 2014). Yeni gelişen bir primer tümör, eşlik eden akciğer kanseri veya üst sindirim sistemi tümörleri de takip görüntülemelerinde tanı alabilir. Tedavi sonrası bazal görüntüleme için en uygun zaman, cerrahi sonrası değişikliklerin ortadan kalktığı ve tümör rekürrensının henüz beklenmediği bir zaman dilimi olmalıdır (Saito & ark., 2012). İlk görüntüleme açısından PET-BT tetkikinin 8. haftada önerildiği çalışmalar da vardır (Leung & ark., 2016). Rekürrens vakaları ilk 24 ayda sık olduğundan, bundan sonraki PET-BT incelemeleri kısıtlı öneme sahiptir (Beswick & ark., 2012). İzleminde MRG tetkiki sinonazal, kafa tabanı yerleşimli, nazofarengeal tümörlerde erken perinöral ve intrakranial yayılımın tespitinde önemli yer tutmaktadır (Manikantan & ark., 2009). Kesitsel değerlendirme yön-

¹ Arş. Gör. Dr., Sağlık Bilimleri Üniversitesi Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi, msbesler@gmail.com

NI-RADS sınıflaması baş ve boyun kanserleri yönetiminde bir sonraki adımı belirlememizde kanıta dayalı yaklaşımı güçlendirmesi, hastayı merkeze alan bir algoritma oluşturması, tedavi sonrası hasta izlemine sistematik hale getirmesi bakımından yeni bir kapı aralamaktadır.

KAYNAKÇA

- Aiken, AH. & ark. (2018) ACR Neck Imaging Reporting and Data Systems (NI-RADS): A White Paper of the ACR NI-RADS Committee. *J Am Coll Radiol*;15(8):1097-1108.
- Aiken, AH. & ark. (2016) Implementation of a novel surveillance template for head and neck cancer: neck imaging reporting and data system (NIRADS). *J Am Coll Radiol*;13(6):743–6.e1.
- Aiken, AH. & Hudgins, PA. (2018) Neck Imaging Reporting and Data System. *Magn Reson Imaging Clin N Am*; 26:51-62.
- Beswick, DM. & ark. (2012) Temporal patterns of head and neck squamous cell carcinoma recurrence with positron-emission tomography/computed tomography monitoring. *Laryngoscope*; 122:1512-7.
- Fitzmaurice, C. & ark. (2017) Global, Regional, and National Cancer Incidence, Mortality, Years of Life Lost, Years Lived With Disability, and Disability-Adjusted Life-years for 32 Cancer Groups, 1990 to 2015: A Systematic Analysis for the Global Burden of Disease Study. *JAMA Oncol*; 3:524.
- Gatta, G. & ark. (2015) Prognoses and improvement for head and neck cancers diagnosed in Europe in early 2000s: The EURO CARE-5 population-based study. *Eur J Cancer*; 51:2130.
- Hermans, R. (2008) Posttreatment imaging in head and neck cancer. *Eur J Radiol*;66(3):501–511.
- Krieger, DA. & ark. (2017) Initial performance of NI-RADS to predict residual or recurrent head and neck squamous cell carcinoma. *AJNR Am J Neuroradiol*; 38(6):1193–9.
- Leung, AS. & ark. (2016) Optimal timing of first posttreatment FDG PET/CT in head and neck squamous cell carcinoma. *Head Neck*; 38(Suppl 1):E853-8.
- Manikantan, K. & ark. (2009) Making sense of post-treatment surveillance in head and neck cancer: when and what of follow-up. *Cancer Treat Rev*; 35(8):744–753.
- Pfister, DG. & ark. (2014) Head and neck cancers, Version 2. Clinical practice guidelines in oncology. *J Natl Compr Canc Netw*; 12(10):1454–87.
- Roman, BR., Goldenberg, D. & Givi, B. (2016) Education Committee of American Head and Neck Society (AHNS). AHNS Series—Do you know your guidelines? Guideline recommended follow-up and surveillance of head and neck cancer survivors. *Head Neck*; 38(2):168–74.
- Saito, N. & ark. (2012) Posttreatment CT and MR imaging in head and neck cancer: what the radiologist needs to know. *Radiographics*; 32: 1261–82.
- Siegel, RL. & Miller, KD. & Jemal, A. (2017) Cancer Statistics. *CA Cancer J Clin*; 67:7.